

1. 0. Generell del

- 1. 1. Presentasjon av barnehagen Organisering
- 1. 2. Eier og organisering

2. 0. Praktisk del

- 2. 1. Dagsrutine
- 2. 2. Kosthold
- 2. 3. Bursdagsfeiring
- 2. 4. Brannvern
- 2. 5. Planleggingsdager
- 2. 6. Taushetsplikt
- 2. 7. Tradisjoner og kulturbegivenheter
- 2. 8. Året rundt

3. 0. Faglig del

- 1. Vår visjon
- 3. 2. Barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag
- 3. 2. 1. Barnehagens kjerneverdier
- 3. 2. 2. Foresattes kjerneverdier
- 3. 2. Selvstendighet
- 3. 3. Lek
- 3.4. Læring
- 3. 5. Danning
- 3. 6. Omsorg
- 3. 7. Medvirkning
- 3. 8. De minste
- 3. 9. Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon
- 3. 10. Barnehagens vurdering
- 3. 11. Overgang barnehage skole
- 3. 12. Mobbing i barnehagen

4. 0. Progresjonsplan innenfor fagområdene

- 4. 1. Kommunikasjon, språk og tekst
- 4. 2. Kropp, bevegelse, mat og helse
- 4. 3. Kunst, kultur og kreativitet
- 4. 4. Natur, miljø og teknologi
- 4. 5. Antall, rom og form
- 4. 6. Etikk, religion og filosofi
- 4. 7. Nærmiljø og samfunn

5. 0. Barnehagens samarbeidspartnere og andre instanser

- 5. 1. Personalsamarbeid
- 5. 2. Foreldresamarbeid
- 5. 2. 1. Samarbeidsutvalget (SU)
- 5 .3. Samarbeid med andre instanser
- 5. 4. Nasjonale føringer
- 5. 5. Realfagsbarnehage

1. 0. Generell del

1. 1. Presentasjon av barnehagen

Soltoppen barnehage A/S er en privat barnehage som åpnet 28. Februar 2006. Adresse: Haneholmveien 126 3209 Sandefjord

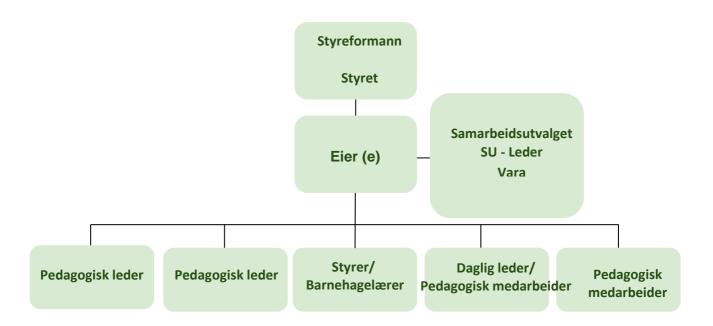
Åpningstid: Kl. 0715 – 1630

Telefon: 33 47 52 38

E-post: post@soltoppenbarnehage.no Hjemmeside: www.soltoppenbarnehage.no

Facebookside: https://www.facebook.com/Soltoppen

Barnehagen er godkjent med 22 plasser for barn over 3 år, eller 8 barn under 3 år og 11 barn over 3 år. For tiden barna i alder fra 1-6 år. Barnehagen har en avdeling fordelt på 2 etasjer, i et koselig gult hus. Barnehagen ligger i et naturskjønt område, med 5 mål tomt som barna kan boltre seg på. Vår nærmeste nabo er en gård med mange sauer, og barnehagen ligger nær kornåkrer og skogsområde.

1. 2. Eier og organisering

2. 0. Praktisk del

2. 1. Dagsrytme

- **0715** Barnehagen åpner
- 0715- 0815 Frokost: Egen matpakke (Måltidet avsluttes 0830)
 Vi ønsker at barna har sunt pålegg på brødskivene. Vi anser syltetøy,
 nugatti, prim, peanøttsmør som usunt pga. blant annet sukkerinnholdet.
- 0930 Kjernetid starter. (Vi anbefaler at barna kommer i barnehagen kl
 0900 og innen 0930).
- **0915 1015 -** Organisert aktivitet
- **1015 1030 –** Samlingsstund
- 1030 1130 Lunsj; Brødmåltid 3 dager i uka og varmmat 2 dager i uka.
- **1130 1200 –** Påkledning/ bleieskift. Legge sovebarn. Frilek/utelek for de som ikke sover.
- 1330 Kjernetid slutt.
- 1330 1400 Ettermiddagsmat; Knekkebrød med pålegg og frukt.
- **1400 1545 -** Bleieskift. → Frilek/organisert lek (ute/inne)
- 1545 1615 Opprydding. (Ønskes at foresatte er i barnehagen senest kl. 1620)
- **1630 -** Barnehagen stender. (Alle barn skal være hentet).

2. 2. Ukeplan

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Turdag	Varmmat	Turdag	Varmmat	

(Med forbehold om endringer)

2.3. Kosthold

Vi legger vekt på et variert og sunt kosthold.

- → Barnehagen serverer ikke frokost. Barn som skal spise frokost i barnehagen medbringer egen matpakke. Frokost er fra kl. 07.15 til 08.30.
- → Barnehagen serverer varmmat 2 dager i uka.
- → Øvrige dager har vi brød, havregrøt eller smøremåltid.
- → Vi har frukt og knekkebrød kl. 14:00
- → Hvis foreldre ønsker at barna skal ha noe annet til maten kl. 14:00, må dette medbringes selv.
- → Barnehagen tar med brødmat og drikke på tur-dagene.
- → Barna har med egne vannflasker i barnehage. Disse er fine å ha når barna leker ute, eller er på tur.

2. 4. Bursdagsfeiring

Barnet får bursdags-krone, laget av farget papp og kappe, som er rød og blå på hver sin side. Barnet får sitte i en egen bursdagsstol, samt kan bursdagsbarnet velge hvor de andre barna skal sitte i tillegg. Vi synger bursdagssangen og lager raketter. Barnet velger hvilke farger rakettene skal ha. Barnehagen serverer enten fruktsmoothie eller fruktspyd til barna.

2. 5. Brannvern

Vi har 1 brannvernuke på høsten og 1 på våren. Samling ute om brannvern og vi får besøk av brannbilen.

2. 6. Planleggingsdager

Barnehagen har totalt 7 planleggingsdager til rådighet i løpet av ett barnehageår. Utover de fastsatte datoene for planleggingsdager, har barnehagen da 3 ekstra dager som enda ikke er fastsatt. Disse blir brukt til blant annet kurd. Barnehagen plikter å gi beskjed minst 2-4 uker i forveien.

(Vi gjør oppmerksom på at det kan forekomme korte frister, da kommunen gir invitasjon kort tid før kurs).

2. 7 Tradisjoner og kulturbegivenheter

Kirka

Kirka inviterer til julegudstjeneste en av de siste dagene før juleferien. Innholdet er lagt opp på barnas premisser.

Hvem er det for: Barna fra 4-6 år.

Påskefrokost Påskefrokost en serveres fra 0730 til kl 0900 i barnehagen.

Hvem er det for: Barn og foreldre

Høstsuppe/høstm esse

Barna hjelper til med å lage høstsuppe.

Barna lager ting som stilles ut på høstmessa og selges. Inntektene går til et veldedig formål.

Samenes dag 6 februar

Barnehagen har tema om samene i forbindelse med nasjonaldagen.

På selve dagen lager vi samisk mat, synger samiske sanger og har leker.

- Samenes dag og Karneval arrangerer vi samme dagen

17 mai Barna tar med flagg, så

går vi 17mai tog til naboene. Vi spiser pølser og is, og har konkurranser.

Hvem er det for? Barn og foreldre

i år.

Barna

Hvem er det for:

Hvem er det for? Barna

Nissefest med grøt

Barna kler seg ut som nisser. Vi serverer julegrøt og nissen kommer kanskje en tur på besøk.

Hvem er det for? Barna

Karneval

Barna kler seg ut. Vi har leker "katta i sekken" og spiser god mat.

Sommerfest

Vi griller, spiser og koser oss. Har underholdning og høytidelig avslutning for de som begynner på skolen. de som slutter får permene sine.

De som slutter baker også kake.

- Samenes dag og Karneval arrangerer vi samme dagen i år.

Hvem er det for: Barna

Hvem er det for: Barn, foreldre

og besteforeldre.

2. 8 Året rundt August - Tilvenning nye barn - Foreldremøte 14 august - Dugnad 30 august - Brannvernuke uke 35	September - Høstsuppe september - Besøk av 1. klassinger	Oktober -Høstaktiviteter
November - Juleforberedelser - Bake pepperkaker	Desember - Juleforberedelser - Luciafeiring 13 desember - Nissefest 20 desember - Kirkebesøk - Teater	Januar - Lek i snø - Akedag/ Uteaktivitetsdag
Februar - Samenes nasjonaldag 6 februar - Fastelaven og Karneval arrangerer vi samme dagen i år.	Mars - Påskeaktivitet er - Påskefrokost 20 mars	April - Oslotur 24 april - Dugnad - Brannvernuke
Mai - 17. mai feiring 16 mai - Førskolebarna overnatter 31 mai	Juni - Sommeravslutning	Juli - Siste dag 13 juli - åpner igjen 6/7 august Barnehagen er stengt uke 29, 30 og 31.

Det som kom plutselig.

Barnehagenes årsplan er i utgangspunktet et arbeidsdokument for ansatte. Den gir foreldre og kommune en mulighet for innsyn i barnehagens virksomhet. Det er mennesker vi jobber med og må ta forbehold om at alt kan skje. Derfor hender det at man må endre på ting til fordel for barn, foreldre og ansatte.

3.0. Faglig del

3.1 Vår visjon

"Et sted å være, et sted å lære og sammen oppleve glede i naturens mangfold".

I barnehagen har vi en daglig utetid på 2 – 4 timer, der barna kan leke og de voksne kan tilrettelegge for allsidige aktiviteter. Det understrekes at barna skal motiveres til å være ute, gå turer og være aktive i natur og friluftsaktiviteter. Gjennom fysisk aktivitet og lek, lærer barna og mestre ulike ferdigheter i motorikk, samspill og språk. Vi vurderer barnas alder, vær

og føreforhold når vi skal være lenge ute i barnehagen. Vi er ute etter å se barnas glede i leken, det å mestre, å lære.

Det å være i bevegelse store deler av dagen i tidlig alder, viser seg å være gunstig for motorisk utvikling og forebyggende for dårlige rygger senere i livet. I rommet ute har barna større mulighet til å løpe, få bedre læringsarena for kroppslige ferdigheter, natur og miljø. Det gir barna mye frisk luft og større rom til lek, enn det å være mye inne i barnehagen.

Når barna er ute i skog og mark, får de mange sanseinntrykk som lukte, høre, lytte og se som gir de erfaringer og grunnlag for å sammenligne og lære om ulike elementer. De lærer om naturen og opplever naturens skiftninger gjennom de fire årstidene. De får oppleve alle sine sanser i det uforutsigbare, det ukontrollerte, det overraskende, det kalde, det våte, det morsomme og rare, det underlige, det nifse, det farlige, det spennende og mye mer. Alle erfaringene er viktig på veien mot til å bli et kompetent voksent menneske.

3. 2 Barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag.

§ 1 Barnehagens formål

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering." § 2 Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Dette er barnehageloven, som Soltoppen barnehage er pliktig til å følge. Dette betyr at vår jobb er barnets beste. Et godt samarbeid med hjemmet er helt essensielt for å kunne på en best mulig måte sørge for en god og utviklende barnehagehverdag for barna.

3.2.1 Barnehagens kjerneverdier

I vår visjon, ligger våre kjerneverdier. De verdiene vi legger til grunn for virksomheten.

Våre verdier er trygghet, anerkjennelse og mestring.

Vi mener at barnets gode danning innebærer trygghet, anerkjennelse og mestring.

Vi jobber for at alle barna skal oppleve og føle trygghet. Trygghet til seg selv, de andre barna, de voksne og barnehagens fysiske omgivelser. I dette har vi faste rutiner, og sørger for at det fysiske miljøet er forutsigbar. Vi jobber for å møte barna med en positiv anerkjennende holdning, for på denne måten å bygge barnets trygghet og selvfølelse.

Trygge barn opplever mestring. I mestring ligger starten på utviklingen av en god selvfølelse. Mestring gir glede og lyst til å prøve mer og fortsette å søke mestringsfølelsen.

3.2.2 Foreldrenes verdier

Foreldrene anser det som viktig at barna blir involvert i hverdagens gjøremål. Den voksne må ta seg tid til barnet og forsøke å ikke gi barnet så mange nei, men heller la det delta på sin måte. Dette mener foreldrene, bidrar til barnets utvikling, mestringsfølelse og selvfølelse.

Dette temaet ble tatt opp på foreldremøtet 7 mars 2016.

3.3 Selvstendighet

I Soltoppen barnehage mener vi at selvstendighet er en viktig del av barnets positive danningsprosess. I dette bygger vi opp for at barnet skal føle mestring og at "jeg kan". Det er en fordel for barnet selv, om både hjem og barnehage jobber med de samme tingene.

1-2 år:

- Kjenne igjen plassen sin i garderoben.
- Ta av egne klær/kle på enkle plagg.
- Lære å vaske hender.
- Lære å rydde leker.
- Lære å spise selv.

2-3 år:

- Begynner å ta på/ta av seg klærne selv.
- Barnet begynner å gå på do.
- Begynner å lære seg å vaske hender.
- Begynner å ta aktiv del i smøremåltid.

4-5 år:

- Kan kle på seg selv med minimum assistanse fra en voksen.
- Går på do og begynner tørke seg selv.
- Smører og spiser selv.
- o Samarbeider med andre barn.
- Viser følelser uten at det går utover noen andre.

5-6 år:

- Kan finne frem klær selv og kle seg uten hjelp.
- Går på do og tørker seg selv.
- Smører selv og kan grunnleggende bordmanerer.
- Selvstendig i lek. Skal kunne klare å være ute alene i begrensede perioder.
- Kan lukke glidlås på jakke/bukse.
- Knyte skolisser.

3-4 år:

- Tar klær selv.
- Begynner å lære rekkefølgen av plaggene. (først tar vi strømpebukse, så bukse, så fleece. osv)
- Sier ifra om behov for å gå på do.
- Vasker hender selv.
- Spiser og drikker selvstendig ved måltidet.
- Mestrer turtaking og det å vente.
- Vise empati, trøste den som gråter.

3.4 Lek

Leken er viktig og betydningsfull for barns hverdag og utvikling. Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Barn går ut og inn av roller og planlegger underveis. Lek tar derfor tid! Alle undersøkelser blant førskolebarn er entydige; det viktigste i barnehagen er å ha venner og å få leke! Betydningen av vennskap skal verdsettes og vi skal påse at barn får god mulighet til å leke med de barna de har lyst å være sammen med. Vi skal hjelpe og støtte barna slik at de utvikler gode vennskap. Lekens kjennetegn er glede, kreativitet, humor og livslyst. Den har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen og skal ikke måles i læringsutbytte.

I soltoppen barnehage tilrettelegger vi for at alle skal kunne delta i lek. Vi jobber for at alle skal ha noen å leke med og alle skal ha en venn. Ekskludering skal ikke forekomme.

Gjennom leken får barnet erfaringer på noe av det viktigste i livet, nemlig å omgås andre mennesker. Her utvikler barna sosial kompetanse. Sosial kompetanse er evne til empati, prososiale handlinger - å gjøre noe positivt for andre mennesker, selvhevdelse, selvkontroll, lek, glede, humor. Det får en gryende forståelse for at egne behov må ses i sammenheng med andres behov. Vår jobb er å se og ivareta det enkelte barns behov, samtidig som vi ser og ivaretar gruppens behov. Det er vår oppgave å sørge for at alle barn får positive sosiale erfaringer i barnehagen.

3.5 Læring

Læringsprosessen starter i det øyeblikket vi blir født. De fleste barn er nysgjerrige, kreative, vitebegjærlige og lærelystne og dette ønsker vi at barna skal ta med seg resten av livet. De skal utvikle en positiv holdning til at de kan lære og mestre. Innholdet i barnehagen skal gi barnet erfaringer fra alle fagområdene i rammeplanen og utvikling av språklig kompetanse skal vektes høyt. Hverdagssituasjonene, det vil si måltid, påkledning osv skal planlegges og gjennomføres på en slik måte at barnet får gode lærings- og mestringsopplevelser.

Læring skjer i det daglige samspillet med andre mennesker i barnehagemiljøet. Læring skjer gjennom lek, oppdragelse og omsorg. Barna lærer gjennom alt de erfarer og opplever.

I barnehagen har vi fokus på å bygge gode relasjoner til hverandre, vise respekt og rettferdighet. Vi voksne stimulerer til et godt læringsmiljø hvor barna trives sammen og får venner.

3.6 Danning

Danning er en kontinuerlig prosess som er tett sammenvevd med omsorg, lek og læring.

Rammeplanen side 29 står det: "Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette."

Vi forstår danning som en prosess som er tett sammenvevd med omsorg, lek og læring.

Det er et overordna begrep for all læring i barnehagen og de voksne påvirker samspillet

gjennom holdninger og erfaringer. Danning bidrar til at barna skal utvikle egne tanker, refleksjoner og kunne ta valg og tro på seg selv

Vi drøfter sammen på personalmøter hvordan vi best kan ivareta barns lek og læring som

fremmer trivsel og kvaliteter i utviklingen. Vi jobber for at det skal være et hyggelig miljø og god atmosfære i barnehagen. Barnehagen tilrettelegger for kunnskap og utfordringer, blant annet turer i skog og mark

som kan gi barna utfordringer og bidra til å utvikle vennskap.

Hvordan arbeider Soltoppen med danning?

- Barna er i fokus.
- At de voksne er nær barna i lek og opplevelse i barnehagen.
- Vi er bevisst betydningen av voksenrollen og de voksne som den gode samtalepartner.
- Vi lar barna medvirke i barnehagehverdagen. Deres meninger og interesser skal påvirke barnehagens innhold.
- Å ta seg tid til barna og deres interesser. Prioritere ut i fra det som fenger i øyeblikket.
- Jobber for barnets selvstendighet og med setningen "jeg kan"

3.7 Omsorg

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om

barnas omsorg for hverandre. Det å gi barna mulighet til å gi hverandre og ta i mot omsorg,

er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Hvordan definerer vi begrepet "omsorg"?

- Å dekke barnas behov for mat, hvile, lek og sosialt samspill med andre.
- Å bli sett og anerkjent for sin egenverdi.
- Gi barn bekreftelse og nærvær. Ha tid til dem. Være tilgjengelig.
- Lære om normer og regler og hvordan en er mot andre, hjelpe barn med problemløsning.
- Sette grenser for barna
- Være høflige og takke, be om unnskyldning
- o Ta ansvar for andre i lek
- Toleranse, inkludere i leken

3.8 Medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning).

Barnets positive selvoppfatning utvikles når barnet får anledning til å medvirke i saker som angår dem selv og fellesskapet. Barnet føler seg sett og viktig for både seg selv og fellesskapet. Når barnets uttrykk påvirker hverdagen, kan det bidra til at barnet føler seg viktig og får et økt eierforhold til den daglige virksomheten. Vi bidrar til at barnet utvikler egne meninger og vi bygger fremtidens demokratiske borgere. Barnet/barna får anledning til å bruke sine ressurser på en positiv måte.

Hvordan medvirker barna i Soltoppen barnehage?

- Vi tar hensyn til barnas interesser, alder og funksjonsnivå og bruker dette i planleggingen.
- Samlingsstund. Barna får jevnlig mulighet til å påvirke innholdet i samlingene.
 - Bestemme sanger
 - ➤ Hvilken bok vi skal lese?
 - Hvilket tema vi skal legge vekt på.

3.9 De minste

De minste utgjør noe eget i barnehage. For dem er det ikke like viktig med store avanserte aktiviteter og planer. For her ligger magien i enkelheten. Primærbehovene er viktigere i denne gruppa. Små barn trenger voksne i nærheten som støtte i lek, sosialt samspill og for å dekke behov for nærhet.

De minste opplever gjerne ting i verden for første gang. De er tilstede i verden med kroppen og sine sanser. De tar på ting, smaker, kaster det i gulvet, klatrer over, klatrer under, sitter ved siden av. "Hva kan jeg gjøre med denne?" "Hva skjer hvis jeg gjør sånn?"" "Se hva jeg kan?!". Vi setter de minste barna og deres behov foran dagens planer.

Hva prioriterer vi for de minste?

- Mat, søvn, bleieskift og nærhet.
- Trygghet og faste rutiner.

Enkle aktiviteter som fremmer mestringsfølelse.

3.10 Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon.

Dokumentasjon er et middel for å få fram eller synliggjøre barnas hverdag og personalets arbeid i barnehagen.

Dokumentasjonen blir lagt til grunn for vurdering av våre planer, samt som middel til kompetanseheving av personalet.

Vi dokumenterer med:

- Bilder på plakater.
- Informasjon tavla i grovgarderoben.
- Barnas produkter av tegninger, malerier og tekster, temabasert.
- CD med bilder av alle barna gjennom barnehageåret.
- Brukerundersøkelse.
- Foreldresamtaler.
- Foreldremøter.
- Årsplan.
- Synliggjøre barnas tanker og ord, praksisfortellinger.
- Barnas perm, tegninger og tekst.
- Barns medvirkning dokumenterer deres valg og interesser.

3.11 Barnehagens vurdering *Hvem vurderer:*

Personalet, barna og foreldre/foresatte.

Personalet vurderer kvaliteten i
barnehagen gjennom drøfting og samtaler
på personalmøter. Vi vurderer barnas
trivsel, fremgang og utvikling gjennom
samtaler og observasjoner av barnegruppen
og det enkelte barn. Personalet samtaler
om egne erfaringer og kompetanse i
arbeidet med barna.

Vi ser helhet i barnas utvikling, språk, leken, motorikk og det sosiale livet i barnehagen. Vi

vurderer i forhold til de 7 fagområdene og oppfølging i forhold til tema og tradisjoner. Barnas vurdering kommer til syne gjennom interesser, trivsel, samtaler og medvirkning. Vi er ute etter barnas tale, ønske og behov. Foreldres vurdering kommer til syne gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og SU møter.

Foreldre kan delta i brukerundersøkelse.

3.12 Overgang barnehage og skole

Rammeplanen sier at barnehagen skal i samarbeid med skolen tilrettelegge for barns

overgang fra barnehage til skole. Dette skal skje i nært samarbeide med barnets hjem. Sandefjord Kommune har et eget årshjul med foreldremøter, besøksdag og skolen inviterer barna og foreldre til møt skolen dager, hvor barna møter hverandre før de begynner i 1. klasse.

I barnehagen har førskolebarna et eget opplegg med skoleforberedende aktiviteter en gang i uka. Vi legger vekt på å motivere til skolestart, slik at overgangen fra barnehage til skole skal bli naturlig og trivelig. Vi jobber hver dag for at førskolebarna skal klare mest selv og bli selvstendige. En god og trygg skolestart legger grunnlaget for utdannelsen videre og er også en del av å hindre frafall i videregående skole.

I et førskoleopplegg skal barna møte et skoleforberedende miljø:

- Bli kjent med bokstaver og bokstavlyder.
- Leke med rimord, regler og stavelser.
- Høytlesing og møte enkle engelske ord.
- Lære noen sanger og det legges vekt på matematikk, telle 1-10, former og størrelser.
- Barna øver seg hver gang med å skrive navnet sitt på en liten tavle og på oppgaver som de jobber med.
- Øve seg å vente på sin tur, holde konsentrasjonen og utføre "må" oppgaver.
- Øver på påkledning og klare toalettsituasjonen.

3.13 Mobbing i barnehagen

Mobbing i barnehagen defineres som:

Handlinger fra voksne og barn som krenker barns opplevelser av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet.

Hva definerer mobbing i barnehagen? Det er et spørsmål mange syns er vanskelig å svare på. En av årsakene er at det kan handle om vegring blant barnehageansatte og foreldre mot å innse at små barn kan plage og trakassere hverandre, og konsekvensen av negativ atferd hos små barn kan ha på andre.

Hvordan mobber små barn?

Undersøkelser om barns trivsel i barnehagen viser at 12% av barna opplever å bli plaget i barnehagen, kjennetegn på slik plaging er:

- Slåing, dytting og lugging.
- Erting, bli ledd av, kalt sårende ting.
- Eiendeler ødelagt og gjemt bort.
- Utestenging.

Hva kan barnehagen og foreldrene gjøre?

De voksne må være tydelige og si vennlig i fra at i aktuelle situasjoner om at mobbeatferd ikke aksepteres. Det er viktig å huske at i en mobbesituasjon er maktbalansen forskjøvet og ved og utspørre et barn, kan det være en fare for at den "sterkeste" blir hørt.

Voksne kan også krenke barn i ord og handlinger. Barnehagen må ha et bevisst og definert barnesyn, respekt og toleranse bør prege alle de ansattes møter og kommunikasjon med barn.

De voksne må:

- Være sammen med barna slik at mobbing oppdages.
- Være nær nok til å høre og se.
- Være aktive, varme og engasjerte.
- Bry seg.

"En voksen som evner til å sette grenser på en varm og tydelig måte, vil virke forebyggende mot mobbing og annen antisosial atferd. En slik voksen blir betraktet som sterk, får innflytelse og er en slik voksen barn og unge trenger".

Langtidseffekten av å bli utsatt for mobbing kan være store og ha store konsekvenser for barnet ut i voksenlivet.

Holdningsfremmende arbeid i barnehagen kan langt på vei forebygge mobbing og diskriminering mellom barn, både i løpet av barnehagetiden og senere i barnas liv. Foreldre og barnehagepersonalet har en svært betydningsfull oppgave med å tilrettelegge for og skape vennskap mellom barn.

Kilder: FUB - foreldreutvalget for barnehager "Mobbing i barnehagen" (2014)

4.0 Progresjonsplan innenfor fagområdene

4.1 Kommunikasjon, språk og tekst: *Mål for fagområdet:* Alle barn skal utvikle sitt språk i takt med alder og forutsetninger. Barna skal erfare å lytte og oppleve og bli lyttet til, samt uttrykke følelser, ønsker og behov.

Prosjektmål: «Å bygge bro» - å utvikle språk i alle utviklingstrinn som skaper sammenheng mellom det barnet erfarer og kommuniserer. Å utvikle språk som støtter barnet i lek og samhandling med andre.

Mål for 3-4 åringene

Uttrykke følelser, ønsker, samtale i 3-4 ords setninger Lytte og vente på tur i en samtale Lytte til lyder, rytme i språket Vise interesse for bøker med eventyr, fortellinger, Svare på hvem/hva spørsmål

Mål for 1-2 åringene:

Imitere lyder og handlinger i sine -omgivelser.

Bruke kropp for å uttrykke behov Utvikle hverdagslige begreper. Oppleve og delta i sanger, rim, regler og korte fortellinger.

Å lytte; til hverandre, ulike lyder i -omgivelsene og lydnivåer.

Mål for 4-5 åringene

Lytte til lengre historier, lytte til lydbøker Fortelle en historie med begynnelse, hoveddel og slutt

Begynne å gjenkjenne tall, bokstaver og logo/ikoner

Bruke språket til å lansere ideer i lek – planlegge og gjennomføre aktiviteter

Mål for 2-3 åringene:

Lytte til korte fortellinger, delta i bevegelsessanger, rim og regler Spørreord og svare med Ja og Nei. Utvikle ordforrådet, språkforståelsen gjennom å leke med språket og få verbal støtte i lek 3-4 ords setninger. Begynne å bruke språket for å skape positive relasjoner og i konflikter.

Mål for 5-6 åringene

Gjenkjenne sine bokstaver / prøve å skrive navnet sitt

Bruke hele setninger og variert ordforråd
Forstå enkle kollektive beskjeder
Leke med rim, regler og sang
Lytte til andre, rekke opp hånden, vente på tur
Bruke språket til å løse konflikter og skape
positive relasjoner

Bruke tall, telling, deling, begreper i forhold til mengde, form og størrelse

4.2 Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna skal gjennom relevante motoriske aktiviteter oppleve mestring og få økt kunnskap om kroppen og de mange -mulighetene fysisk aktivitet gir. Barna skal oppleve det lystbetont og naturlig å delta i fysiske aktiviteter.

Prosjektmål: Barn kan og er kompetente på sin måte. Gjennom å sette seg egne mål skal barna oppleve det viktig å øve, repetere og utfordre kroppen for å oppnå mestring.

Mål for 3-4 år

Gå med armsving og ikke lenger gå bredsporet Løpe

Gå støtt i trappen

Gå etter en strek

Har et fint fingergrep om spiseredskap og blyant Kan ta imot en liten ball

Bygge tårn av mange klosser

Gå på toalett selv. Være tørr om dagen, men kan ha nattlige uhell

Mål for 1-2 åringene:

Bruke kroppen i grovmotoriske aktiviteter: -Krabbe, rulle, løpe, gå, klatre, kaste, sparke ball Finmotoriske aktiviteter: Spise selv, holde skje, enkle konstruksjonsleker/sette sammen deler Prøve å kle av/på seg selv Delta i bevegelsesleker Smake på ulike smaker og konsistenser Vaske hender Ha fokus på ulike kroppsdeler ved at de voksne benevner de

Mål for 4-5 år

Gå lengre turer i variert terreng
Kle av og på seg selv
Klippe med saks, lime og montere
Kaste og ta imot stor ball
Ha respekt for egen og andres kropp
Utvikle kunnskap om egen kropp og behov for sunn mat og bevegelse
Kunne navn på ulike kroppsdeler

Mål for 2-3 åringene

Gå opp og ned trapper med to skritt på hvert trinn Hoppe på flate føtter Stoppe brått uten å falle. Skifte retning Har tverrgrep med pekefingeren strak Spise med gaffel Kaste retningsbestemt, og ta imot stor ball Øve på å sitte på toalettet

Mål for 5-6 åringene:

Temaarbeid omkring menneskekroppen Gode vaner omkring et sunt kosthold og betydningen av det Variert og allsidig fin og grov motorisk aktivitet Videreutvikling av kroppsbeherskelse Akseptere å øve og repetere for å tilegne seg nye ferdigheter for -eksempel dansetrinn/hopping/balansemomenter etc.

4.3 Kunst, kultur og kreativitet *Mål for fagområde:* Barna skal få kulturelle og estetiske opplevelser gjennom hele barnehagetiden. Barna skal møte kunst gjennom bilder, bøker, musikk og bruke dette som

inspirasjon i lek og prosjektarbeid.

Prosjektmål: «Å bygge bro» Gjennom å møte kunst og variert materiale som naturmateriale, lyd, lys, musikk, bevegelse, gjenbruksmateriale o.l skal barna få erfaringer og inspirasjon til å skape egne uttrykk.

Mål for 3-4 åringene

Barnet oppdager at det kan bruke gjenstander f.eks hånden sin som mønster på papiret Barnet tegner gjenkjennelige former som -sirkler, ovaler, rektangel, triangel, kors og ulike kombinasjoner av disse.

Bruke egne erfaringer som tema for uttrykk Uttrykke seg estetisk gjennom visuelt språk, drama, musikk og dans

Utvikle mestringsfølelse over eget arbeid, og respekt for andres

Mål for 1-2 åringene

Bruke alle sansene, og vise følelser ved hjelp av mimikk, lyd, bevegelse i møte med omverden
Utforske nye ting og trekkes mot materiale og objekter med sterke farger og interessant tekstur (overflate)
Begynne å tolke det de ser utfra hvordan de oppfatter det de møter (kjører med klossen)

Mål for 4-5 åringene

Prøve å bruke grafiske symboler, tegn og bokstaver i tillegg til form Presentere følelser som glede, tristhet, anger visuelt

Opptatt av finmotoriske aktiviteter som klipping og liming og detaljer

Bruke kreative uttrykk som utgangspunkt for samspill og lek

Bli kjent med kunst og kunstnere gjennom prosjektarbeid

Bli kjent med ulike kulturelle uttrykk gjennom eventyr, fortellinger, bilder og musikk

Mål for 2-3 åringene:

Like å rabble/tegne
Like å utforske nytt materiale
Fortelle om tegningene når voksne
spør
Utvikle romforståelse
Kunne rød, gul, blå
Delta i enkel dramatisering (f.eks.
bordteater med figurer, bukkene
bruse)

Mål for 5-6 åringene

Lære å kontrollere retning og lengde på en linje Utvikle en egen "strek"/stil på tegninger og andre kreative uttrykk

Tegne komplekse bilder f.eks. en sol på himmelen over mennesker, hus og blomster på bakken Lage mer realistiske bilder som skiller mellom mennesker og dyr, menn og -kvinner, barn og voksne.

Utvikle en forståelse for relasjoner til rom Lage selvportrett

Lytte til beskjeder og utføre tildelte oppgaver Bruke ulike instrumenter til sang, dans og musikk

4.4 Natur, miljø og teknologi

Barna vil på turer kunne utforske nærmiljøet, samt bruke kroppen og sansene i naturen. Personalet formidler holdninger om å ta vare på og være glad i naturen. Gjennom observasjon av årstidene kan barna se naturen i endring og ta den i bruk på ulikt vis.

Prosjektmål: «Å bygge bro» – barna skal gjennom små og store prosjekter tilegne seg kunnskap om stort og smått ute i naturen, og uttrykke dette gjennom bildeskaping, fortelling, oppfinnelser og bevegelse.

Mål for 3-4 åringene

Bruke naturen som lekeplass, -aktivitetsarena og scene

Utfordre kroppen i ulendt terreng Lage mat ute i naturen

Kunne navngi mange dyr og planter som finnes i skogen

Kunne årstidene

Bruke naturmateriale i konstruksjonslek

Mål for 1-2 åringene

Turer i nærmiljøet Utforske og oppleve naturen Se endringer i naturen i forhold til vær og årstider Bruke kroppen og sansene i naturen

Bruke kroppen og sansene i naturen Bli kjent med ulike dyr, hvor bor de, hva spiser de?

Mål for 4-5 åringene

Følge med på endringer i naturen knyttet til årstidene

Se etter spor i naturen

Være bevisst på å ta vare på naturen Oppleve og bli kjent med samspillet i naturen

Mål for 2-3 åringene

Kjennskap til og respekt for dyr og insekter

Lage mat og spise ute Bli kjent med de ulike årstidene Bruke naturen som lekeplass

Mål for 5-6 åringene

Bruke naturen som utgangspunkt for fysisk aktivitet for barn

Vite hvordan dyr og planter lever Kjenne årstidenes ulikheter og mangfold Vite hvor maten vi spiser kommer fra Få kjennskap til naturens kretsløp

4.5 Antall, rom og form

Barnehagen skal ha materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering, og sammenligning. Barna vil gjennom lek lære ulike regler og telleleker, samt få erfaring med ulike geometriske former og mønstre.

Prosjektmål: «Å bygge bro» – gjennom fokus på form, mengde, størrelse, og funksjon skal læringsmiljøet bestå av tydelige soner for konstruksjon med variert materiale både ute og inne. Konstruksjonsaktiviteter skal styrke barnas kompetanse ift å forstå form, antall, mengde og montering

Mål for 3 -4 åringene

Legge puslespill
Forstå noen fargenavn
Delta i spill og enkle regelleker
Kunne tallrekken opp til 10
Lek med form og mønster
Vite om forskjeller: Tung/lett -lang/kort,
stor/liten, høy/lav m.fl.

Mål for 1-2 åringene

Møte ulike former og fasonger Bruke telling i hverdagen gjennom bøker, sanger, eventyr, spill, peketelling Få erfaring med ulike størrelser og mengder

Mål for 4-5 åringene

Telle til 20 Spille terningspill Legge puslespill etter bilde Forstå flere fargenavn

Mål for 2-3 åringene

Bruk av tall og bokstaver i hverdagen og planlagte aktiviteter
Delta i ulike typer spill, f.eks. memory
Leke med materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering og sammenligning f.eks. klosser, kongler, fliser etc.
Lære enkle regler, eventyr og -ellinger.

Mål for 5-6 åringene

Kjenne igjen geometriske former og mønstre
Bruke telling, sortering, kategorisering i lek og
hverdagssituasjoner
Leke orientering
Spille matematiske spill
Lære noe om måling, veiing, mengde
Kunne enkle begreper omkring størrelser
Vite forskjell på ulike geometriske former, sortere
disse
Lek med tall og mengder i eventyr, sang, regler,
rim

4.6 Etikk, religion og filosofi

Barna skal lære å vise høflighet overfor andre, vise omsorg og utvikle empati. De skal oppleve å føle seg verdsatt, være trygg og ha venner. Personalet vil undre seg sammen med barn og være åpne for barnas spørsmål. Gjennom dialog vil vi utforske ulike temaer sammen med dem. Barnehagen markerer ulike høytider.

Prosjektmål: «Å bygge bro» – barnehagen er et lite samfunn med mennesker med forskjellige behov, bakgrunn og -utvikling. Gjennom dialog i prosjektarbeid vil vi bruke mangfoldet som en styrke.

Mål for 3-4 åringene

Ta kontakt med, og selv bli kontaktet av andre barn

Vente på tur i hverdagssituasjoner, lek og spill Vise empati og omsorg for andre barn Markering av høytider Stille «Hvorfor spørsmål» Forstå barnehagens regler, normer og verdier

Mål for 1-2 åringene

Si god morgen, hei, takk for i dag og hadet

Vise omsorg, empati og ta vare på hverandre

Undre seg, utforske, spørre Delta i markeringen av ulike tradisjoner

Mål for 4-5 åringene

Å si unnskyld og forstå hvorfor Takke for maten, hjelpen o.l Kjenne til de ulike høytider som i

Kjenne til de ulike høytider som jul, påske, pinse, nasjonaldag

Stille spørsmål og undre seg over opplevelser og fenomener

Mål for 2-3 åringene

Begynne å forstå forskjell på rett og galt

Vise omsorg for andre Delta på markeringer av høytider og tradisjoner

Oppleve å bli tatt på alvor Dele med andre Hjelpe til

Mål for 5-6 åringene

Tilegne seg hverdagslige normer og regler Kjenne til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er -representert i barnehagen

Finne løsninger i konfliktsituasjoner Utvikle toleranse, interesse og respekt for hverandres ulikheter

4.7 Nærmiljø og samfunn

Barna vil på turer kunne utforske nærmiljøet. Barna skal bli kjent med nærmiljøets geografi og muligheter for å utvide sin forståelse av verden utenfor hjemmet og barnehagen. Barnehagen skal bruke nærmiljøet aktivt for å variere innholdet i barnehagehverdagen.

Prosjektmål: «Å bygge bro» – gjennom turer i nærmiljøet utvikler barna en større forståelse for verden rundt seg. De opp-lever nye steder og nye muligheter.

Mål for 3-4 åringene

Oppleve at de er en del av et større fellesskap Besøke noen institusjoner i nærmiljøet Få kunnskap om noen grunnleggende trafikkregler

Mål for 1-2 åringene

Å høre til og være en del av en gruppe Kjennskap til seg selv, familien og venner

Bli kjent med barnehagens rutiner og regler

Mål for 4-5 åringene

Kjenne til ulike turområder i nærmiljøet Utvikle forståelse for at det finnes ulike kulturer Ha kjennskap til nærmiljøet, f.eks havna, kirken, barnehager

Økt kunnskap om hvordan vi ferdes i trafikken Kunne fortelle om seg selv, familie og eget nærmiljø

Mål for 2-3 åringene

Ferdes langs vei og i trafikken Bli kjent, oppdage og utforske nærmiljøet Bli utfordret til å prøve nye aktiviteter

Mål for 4-5 åringene

Få kjennskap til historie fra nærmiljøet Kunne viktige regler i trafikken – kjenne igjen skilt Ta bilder, bruke digitale verktøy og dokumentere turer og nærmiljø.

5. 0 Barnehagens samarbeidspartnere og andre instanser:

5. 1 Personalsamarbeid

I barnehagen har vi et lite miljø med travle dager og personalet jobber tett sammen i forhold

til barna. Det er viktig med åpenhet og trygge voksne som kan samarbeide om hverdagen og

ta felles ansvar for oppgavene.

Et godt personalsamarbeid er viktig for å gi barna og foreldre et godt barnehagemiljø. For å

få til det, må vi være selvbevisste til å bidra til et godt psykososialt klima i barnehagen. Vi ser

at det er viktig å ha en kultur som viser åpenhet, ærlighet, likeverd og respekt for hverandre.

Det å tenke helhetlig er viktig, da det handler om barna, foreldre og personalet. Det er viktig

at de voksne i barnehagen trives med hverandre og har en felles plattform. Vi planlegger og

vurderer arbeidet vårt på personalmøter og planleggingsdager. Det holdes medarbeidersamtaler.

For at personalet skal være oppdatert og heve sin kompetanse, deltar vi på ulike kurs. I år

har vi kompetanseheving i kurs med Fokus 2013 -2015 i regi av Sandefjord kommune. Styrer

og pedagogiske ledere er ansvarlig for den faglige utviklingen i barnehagen.

5. 2 Foreldresamarbeidet

Samarbeidet med barnas hjem er viktig for alle parter og det er grunnlaget for at barna skal

få et trivelig og utviklende opphold i barnehagen. Vi legger vekt på å skape trygghet hos

barna og de voksne i barnehagen. Personalet ønsker en åpen og positiv kommunikasjon med

foreldre. Vi holder 2 foreldremøter og 2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret, høst og

vår. Det holdes dugnader i barnehagen og foreldrekaffe. Den daglige kontakten vi har med

foreldre ved bringing og henting av barna er også viktig for samarbeid.

Ta kontakt med oss hvis det er ting dere ønsker å snakke om vedrørende barna, så tar vi et møte. Personalet har det travelt, derfor bør samtaler avtales på forhånd. Barnehagen prioriterer og jobber for å opprettholde et godt foreldresamarbeid.

5.2.1 Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget – SU er foreldrenes talerør. Gjennom SU kan foreldrene:

- Medvirke i barnehagens planer. SU har 2 møter(foreldremøter) i året og foreldre kan medvirke barnehagens planlegging ved å fremme saker.
- Godkjenne årsplanen.
- Ris og ros kan også gå via SU.
 Ved klagesaker oppfordrer barnehagen til å ta det opp direkte med personalet.
 Skulle man føle å ikke nå igjennom, kan man bruke SU.

Kontaktinformasjon:	Vara:
Telefon:	Telefon:
Epost:	Epost:

5. 3 Samarbeide med andre instanser

Barnehagen samarbeider med andre instanser som Sandefjord kommune og barnehagemyndigheten. Vi samarbeider med Pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT. Vi

samarbeider med Helsestasjoner og Barnevernet i Sandefjord.

Dersom det er grunn til bekymring vedrørende barn vil barnehagen i samarbeide med foreldre kunne henvise til PPT i Sandefjord. PPT vil da foreta en sakkyndig vurdering og eventuelt gi tiltak om spesialundervisning.

I 2013 var det endring i opplæringsloven § 5-4 som presiserer skolens plikt til å prøve ut tiltak innenfor tilpasset opplæring, TPO, før en tenker at løsningen er å gi spesialundervisning.

Barnehagen har meldeplikt til barnevernet, dersom det er grunn til bekymring om barnet blir utsatt for utrygge familieforhold med store konflikter, mangel på stimulering, mangel på kontakt, mangel på beskyttelse eller barnets egen atferd, vold og/eller seksuelle overgrep.

5. 4 Nasjonale og lokale føringer

Barnehagen arbeider med utgangspunkt i Lov om barnehager og forskrift om rammeplan.

Barnehagen følger opp om ulike stortingsmeldinger og offentlige utredninger under

Kunnskapsdepartementet. Rammeplanen legger føringer for barnehagens innhold og oppgaver og pålegger barnehager å utrede en årsplan.

Kartlegging

I barnehagen nytter vi oss av observasjonsverktøy Tras, alle med og mio. **Tras**: Tidlig språklig registrering som gjelder

for barn i alder 2 – 6 år.

Alle med: Observasjonsskjema for sosial

utvikling.

Mio: Forkortelsen står for "matematikken - individet - omgivelsene". Kartlegger barnets

matematiske utvikling.

5.5. Realfagsbarnehage